

21 Herbert wordt voor gek verklaard en Tjibbe twijfelt over de slotscène

Merlijn had in eerste instantie helemaal niet naar Herbert toe willen gaan. Toen de echtgenote van Herbert hem belde, was zijn eerste gedachte dat er met háár wat mis was. Hij maakte zich ervan af met het advies dat Anneke haar man maar een beetje extra in de gaten moest houden. Merlijn overwoog zelfs om Herbert een keer te bellen of te appen en dan een vergelijkbaar advies aan zijn vriend te geven. En dan serieuzer. ‘Let je een beetje op Anneke?’

Anneke hield Herbert in de gaten en deed daar via mails en telefoongesprekken verslag van. Uiteindelijk liet Merlijn zich overtuigen. Want het was inderdaad zorgwekkend dat zijn vriend MRI-scans meende te hebben van iemand die niet bestaat. Of nee, dat hij daadwerkelijk scans had van iemand waarvan Herbert *meende* dat die persoon niet bestaat.

‘Ik zal eens bij hem binnenwippen’, beloofde hij Anneke. En dat deed hij. Merlijn zag de foto’s verbrandende oncoloog, sprak kort met hem en besepte al snel dat zijn vriend er inderdaad beroerd aan toe was. Hij wist Herbert te overtuigen om samen met Anneke met hem een afspraak te maken. ‘Een etentje?’, vroeg Herbert nog.

‘Nee. Samen met mij op de praktijk.’ Herbert weigerde eerst en toen vertelde Merlijn hem over de mensen die soms een MRI-scan weigeren. En dat dit soms onverstandig is. Waarop Herbert spijt had van de vergelijking die hij even

daarvoor had gemaakt. Over dat mensen soms hun kop in het zand steken voor kanker. Herbert gaf toe en de sprinkler doofde het afvalemmerbrandje en maakte de twee artsen drijfnaat.

Daar zitten ze. Herbert kijkt nukkig en Anneke is zichtbaar nerveus. Haar vingers spelen met een knoop van haar bloes.

‘Anneke maakt zich zorgen om je’, zegt Merlijn. ‘Begrijp je dat?’ Nee, dat begrijpt Herbert niet. Of Anneke kan vertellen waarom ze zich zorgen maakt.

‘Hij heeft zich vastgebeten in die scans’, zegt ze. ‘Hij beweert dat drie of vier mensen, ik weet het niet precies, exact dezelfde kankers hebben op precies dezelfde plekken en dat ze eerst ziek zijn en dan weer gezond. Of andersom. En dan is er eentje bij...’ Ze haalt diep adem. ‘Ik heb plaatsvervangende schaamte als ik het zeg. Herbert heeft een patiënt die volgens hem niet bestaat.’ Ze draait haar hoofd naar haar man. ‘Dat is toch gek, schat? Dat snap je toch zelf ook wel?’

Haar man haalt zijn schouders op en staart naar de punten van zijn schoenen. Hij moet ze eens poetsen, ziet hij.

Merlijn kijkt hem aan met de vriendelijkste blik die hij kan opvoeren. ‘Ik vind dat Anneke wel een punt heeft, Herbert. Ik vind het ook wel raar, een patiënt die niet bestaat. Hoe voelt dat voor jou? Dat we dat raar vinden?’

Weer worden de schouders opgehaald. Herbert bedenkt dat het een optie is om nieuwe schoenen te kopen. Hoelang heeft hij deze schoenen al? Drie jaar?

‘Kun je uitleggen hoe dat kan? Dat je een patiënt hebt met kanker en dat die niet bestaat.’

- ‘Omdat die kerel is bedacht door Meeuws, door Tjibbe Meeuws. De schrijver. Hij bedacht hem in een roman. En hij liet hem bij mij komen. En toen heb ik gezegd dat ie dood zou

gaan. Maar ik had me vergist. Of nee, niet vergist. Het klopte aan de hand van de scans. Maar het waren niet zijn scans, maar van iemand anders.'

'Je kreeg een patiënt op bezoek uit een roman?'

- 'Ja. En wat er toen gebeurde, staat ook in die roman. Ik las het op internet.'

'Wat vind je ervan dat je iemand in levenden lijve ontmoet die eigenlijk fictief is?' Stilte. 'Snap je dat Anneke en ik dat maar moeilijk kunnen bevatten?' Zijn stem is zacht, bijna zalvend. Anneke begint zachtjes te huilen.

'Dit is niet gewoon overspannen', huilt ze. 'Dit is erger nog dan een burn-out. Toch, Merlijn?' Ze snuit haar neus.

'Laten we naar Herbert luisteren, Anneke.'

Herbert haalt weer zijn schouders op en zegt dat het is zoals het is. 'En ja, ik vind het zelf ook raar.' Waarna hij vertelt dat hij ook MRI-scans heeft van een vrouw die wel echt bestaat, maar die de scans nooit liet maken. 'De prints heb ik verbrand, maar ze zitten nog wel in het systeem. Ik moet ze nog deleten. Weet niet precies hoe dat moet.'

'Ik maak me zorgen over je', zegt Merlijn. 'Heel erge zorgen', huilt Anneke. Ze snuit haar neus nog een keer en zegt dat Herbert moet worden opgenomen. 'Want zo kan het niet langer. En snel. Want ik ga met jou zo het weekeinde niet in, Herbert.'

'Soms', zegt Merlijn en hij kijkt Herbert streng aan, 'is het goed om even afgesloten te zijn van je werk en je privéleven. Soms is het goed om een poosje...'

- 'O nee! Ik maak maffe dingen mee, ontegenzeggelijk. Maar ik ben niet maf! Het is mesjokke dat ik een patiënt heb die niet bestaat, maar dat betekent verdomme niet dat ik mesjokke ben! Wat zullen we nou krijgen! Wie is hier nou gek: iemand die wel bestaat of iemand die niet bestaat? Nou!?' Hij slaat met vlakke hand op het bureau van de psychiater. Anneke